

MILJØKRAV VED NEDRIVNINGER

05-09-2017

Indholdsfortegnelse

Kort om de vigtigste regler på området	2
Screening og kortlægning af byggeaffald	3
Anmeldelse af byggeaffald	4
Sortering af byggeaffald	4
Klassificering af byggeaffald	5
Genanvendelse af byggeaffald	6
Særlige krav ved genanvendelse	7

Kort om de vigtigste regler på området

Her er der givet et overblik over de vigtigste love og regler om byggeaffald.

Miljøbeskyttelsesloven

Miljøbeskyttelsesloven er en central lov i miljølovgivningen, som skal beskytte natur og miljø. Den omfatter bl.a. al virksomhed, der kan medføre forurening af miljøet, også ved frembringelse af affald. Kapitel 6 og 7 omhandler affald.

En central regel i Miljøbeskyttelsesloven er § 19, der siger, at stoffer, produkter og materialer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, ikke uden tilladelse må nedgraves i jorden, udledes eller oplægges på jorden eller afledes til undergrunden. En anden central regel i Miljøbeskyttelsesloven i forhold til affald er § 43, som siger, at den, der frembringer, opbevarer behandler eller bortskaffer affald, er ansvarlig for, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller forurening.

Affaldsbekendtgørelsen

Affaldsbekendtgørelsen har hjemmel i miljøbeskyttelsesloven og omfatter affaldshåndtering.

Kommunen afgør, om en genstand er affald, og hvilken type affald det er. I affaldsbekendtgørelsens kapitel 3 findes regler om dette. Kommunerne skal også udarbejde affaldsregulativer og affaldsordninger, og kapitel 6 og kapitel 7 fastsætter regler om dette. Kapitel 11 indeholder regler om farligt affald fra virksomheder, og her findes krav til anmeldelse, opbevaring og transport.

Af særlig relevans for byggeaffald findes i kapitel 10 krav til virksomhedernes sortering af bygge- og anlægsaffald, mens kapitel 13 dels indeholder regler om identifikation af PCB i byggeri og anlæg og dels regler om anmeldelse af byggeaffald.

Vær ikke kun opmærksom på selve affaldsbekendtgørelsen, men også [Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om affald \(BEK nr. 715 af 13/05/2015\)](#). Den indeholder regler og bestemmelser for at klassificere affald som farligt og opdaterer af listen over affald.

Restproduktbekendtgørelsen

Bekendtgørelsen fastsætter regler om bl.a. genanvendelse i bygge- og anlægsarbejder af restprodukter, jord og sorteret bygge- og anlægsaffald. Formålet er at nedbringe mængden af affald.

Deponeringsbekendtgørelsen

Bekendtgørelsen fastsætter regler om deponeringsanlæg. Deponeringsbekendtgørelsen omfatter bl.a. kriterier og procedurer for modtagelse af affald på deponeringsanlæggene.

Affaldsforbrændingsbekendtgørelsen

Bekendtgørelsen fastsætter regler for indretning og drift af affaldsforbrændingsanlæg og affaldsmedforbrændingsanlæg, der forbrænder fast eller flydende affald.

Bekendtgørelse om selektiv nedrivning af statsbygninger

Bekendtgørelsen har til formål at fremme størst mulig genanvendelse og ressourceudnyttelse af byggeaffald. Bekendtgørelsen finder anvendelse ved ombygning og nedrivning af statsbygninger, hvorved der forventes at fremkomme mere end 10 tons byggeaffald. Det påhviler bygherren at drage omsorg for, at nedrivning af statsbygninger udføres som selektiv nedrivning i overensstemmelse med de retningslinjer, der er fastlagt i brancheaftale NMK 96 af 28. november 1996.

Regler på arbejdsmiljøområdet

Arbejdsmiljøloven tilstræber at skabe et sikkert og sundt arbejdsmiljø og et grundlag for, at virksomhederne selv kan løse sikkerheds- og sundhedsspørgsmål med vejledning fra arbejdsmarkedets organisationer samt vejledning og kontrol fra Arbejdstilsynet.

Arbejdsmiljøloven uddybes og præciseres i en række bekendtgørelser. Bl.a. er følgende relevante for arbejde med bygge- og anlægsaffald:

- **Asbestbekendtgørelsen** - Bekendtgørelsen omfatter alt arbejde med asbest.
- **Bekendtgørelse om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser)** - Bekendtgørelsen omfatter alt arbejde med stoffer og materialer

Kommunale affaldsregulativer

Affaldsregulativer er kommunale regler for håndtering af affald. Regulativerne er opdelt i regulativer for hushold og regulativer for erhverv og omfatter de affaldsordninger, der er etableret i kommunen. Det er altså affaldsregulativerne, der beskriver, hvordan du som borger eller virksomhed skal sortere og bortskaffe dit affald, herunder byggeaffald.

Miljøstyrelsen har samlet alle de kommunale affaldsregulativer i en database, **NSTAR (Nationale Standard Affalds Regulativer)**. Her er det muligt at finde alle kommunernes affaldsregulativer i deres helhed. Det er også muligt at søge efter affaldsordningen for en vis affaldstype i en bestemt kommune eller sammenligne regulativer og ordninger mellem kommuner.

Screening og kortlægning af byggeaffald

Ifølge affaldsbekendtgørelsens kapitel 13, § 78 og § 79 har bygherren pligt til at screene og evt. kortlægge for PCB ved renovering eller nedrivning af bygninger og anlæg eller dele heraf, der er opført eller renoveret i perioden 1950 til 1977. Det gælder, hvis renoveringen eller nedrivningen vedrører mere end 10 m² af en bygning eller et anlæg, eller hvis arbejdet frembringer mere end 1 ton affald. Endvidere gælder pligten ved udskiftning af termoruder, der kan være fremstillet i perioden 1950 til 1977.

For bygninger opført eller renoveret mellem 1950 og 1977 skal der desuden altid udfyldes et screeningsskema for PCB, når byggeaffald anmeldes. Der findes et screeningsskema i affaldsbekendtgørelsens bilag 11, som skal benyttes.

Kortlægning

Hvis der svares ja til et eller flere spørgsmål i screeningsskemaet om PCB, skal bygherren få foretaget en kortlægning af de bygningsdele, der kan indeholde PCB.

Kortlægningen skal indeholde følgende oplysninger:

1. Resultat af analyser af repræsentative materialeprøver og en beskrivelse af den visuelle vurdering, der ligger til grund for materialeprøverne
2. Forekomsten og mængden af PCB-holdigt materiale
3. Placering af PCB-holdigt materiale angivet med et billede eller en tegning, hvor der kan opstå tvivl
4. Hvordan PCB-holdigt materiale gennem mærkning, skiltning eller andre tiltag er identificeret
5. Hvordan PCB-holdigt materiale er planlagt fjernet og håndteret

Bortset fra regler for PCB er der i dag kun få præcise regler og anvisninger for, hvorledes screening og kortlægning af miljøfarlige stoffer skal gennemføres.

Anmeldelse af byggeaffald

Ifølge affaldsbekendtgørelsens kapitel 13 skal bygherren anmelde sit bygge- og anlægsaffald fra nedrivninger eller renoveringer til kommunen. Bygherrens anmeldelse i kapitel 13 skal oplyse om forventninger til mængde, type, modtager og/eller anvendelse af byggeaffaldet, og den sker før affaldsfrembringelsen. Reglerne gælder for alle bygninger, hvor byggearbejdet vedrører mere end 10 m² af en bygning eller et anlæg, eller hvis arbejdet frembringer mere end 1 ton affald. Kommunen skal have modtaget anmeldelsen senest to uger, inden nedrivningen eller renoveringen påbegyndes.

Bagatelgrænsen om 10 m²

10 m² grænsen er ikke altid blevet fortolket entydigt, og derfor er Miljøstyrelsen kommet med en vejledende udtalelse om 10 m² grænsen. Ifølge den skal de 10 m² forstås som *det horisontale fladeareal, der berøres af byggearbejdet*.

Det betyder i praksis, at det alene er meget små byggeprojekter, som ikke er omfattet af reglerne for screening, kortlægning og anmeldelse.

Miljøstyrelsen har for at øge antallet af anmeldelser gennemført en kampagne for anmeldepligten for bygge- og anlægsaffald. På Miljøstyrelsens hjemmeside kan man læse nærmere om reglerne. Kampagnefolderen kan også findes der.

Anmeldelse af farligt affald fra virksomheder

Ifølge affaldsbekendtgørelsens kapitel 11 skal virksomheder, der frembringer farligt affald, bortset fra eksplosivt affald, anmelde affaldet til kommunalbestyrelsen. Denne anmeldelse vedrører alene miljøfarligt affald og skal indeholde oplysning om affaldstype (EAK-kode) samt faktiske mængder, emballering, sammensætning og egenskaber, og denne sker efter affaldsfrembringelsen.

Sortering af byggeaffald

Virksomheder

Virksomheder skal sortere deres bygge- og anlægsaffald i henhold til affaldsbekendtgørelsens kapitel 10, § 64 og § 65.

Virksomheder skal udsortere farligt affald, PCB-holdigt affald og termoruder fra deres bygge- og anlægsaffald.

Derudover skal virksomheder kildesortere deres bygge- og anlægsaffald i minimum følgende affaldsfraktioner:

- Natursten, fx granit og flint
- Uglaseret tegl (mur- og tagsten)
- Beton
- Blandinger af materialer fra natursten, uglaseret tegl og beton
- Jern og metal
- Gips
- Stenuld
- Jord
- Asfalt

- Blandinger af beton og asfalt

Virksomheden kan lade usorteret bygge- og anlægsaffald sortere på et sorteringsanlæg, som er registreret i Affaldsregisteret.

Hvis affaldsmængden ikke overstiger 1 ton, kan virksomheden vælge ikke at kildesortere. Kommunen vil i så fald anvise affaldet til sortering.

Virksomheder har pligt til at materialenyttiggøre deres kildesorterede erhvervsaffald, og denne pligt om materialenyttiggørelse kan overdrages til fx en indsamlingsvirksomhed eller et genanvendelsesanlæg. Med pligt til at materialenyttiggøre forstås, at alt genanvendeligt skal sorteres fra.

Den affaldsproducerende virksomhed eller indsamlingsvirksomhed skal efter anmodning fra kommunalbestyrelsen eller Miljøstyrelsen fremvise dokumentation for, at affald er håndteret i overensstemmelse med lovgivningen.

Husholdninger

Efter affaldsbekendtgørelsens § 35, stk. 1 skal kommunen etablere en ordning for bygge- og anlægsaffald, som giver husholdningerne mulighed for at sortere i overensstemmelse med affaldsbekendtgørelsens § 65 stk. 1 og 2. Der skal sorteres i samme fraktioner som for virksomheder (se ovenfor). Typisk sker dette de genbrugspladser, privatpersoner har adgang til.

Klassificering af byggeaffald

Ifølge affaldsbekendtgørelsens kapitel 3 afgør kommunen, om et stof eller en genstand er affald, og endvidere om affaldet er:

1. Farligt affald
2. Emballageaffald
3. Affald egnet til materialenyttiggørelse
4. Forbrændingseget affald
5. Deponeringseget affald

I praksis bliver affaldet klassificeret af affaldsproducenten. Hvis kommunen er uenig med affaldsproducentens klassificering, giver affaldsbekendtgørelsens kapitel 3 § 4, kommunen kompetence til at træffe en afgørelse herom. Den kommunale affaldshåndtering skal ske i overensstemmelse med affaldshierarkiet i affaldsbekendtgørelsen, hvilket betyder at mest muligt affald skal genbruges, genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse. Samtidig skal affaldsmængderne til forbrænding og deponering minimeres.

1. Farligt affald

Farligt affald klassificeres i henhold til reglerne i bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om affald. Ifølge bekendtgørelsen skal affald klassificeres som farligt, hvis det er opført med fed skrift i affaldsbekendtgørelsens bilag 2. Hvis en affaldstype har spejlindgang; dvs., at den i bilag 2 er tildelt koder som *både* farligt *og* ikke-farligt affald, skal det klassificeres som farligt, hvis affaldet viser farlige egenskaber ifølge affaldsbekendtgørelsens bilag 4. I bygge- og anlægsaffald er det hovedsageligt indholdet af miljøfarlige stoffer, der udløser en klassificering som farligt affald. Bl.a. støvende asbest bliver klassificeret som farligt affald. Farligt affald skal som regel bortskaffes ved specialbehandling.

2. Emballageaffald

Emballageaffald er defineret i bekendtgørelse om visse krav til emballager.

3. Affald egnet til materialenyttiggørelse

Affald egnet til materialenyttiggørelse er affald, som kan forberedes til genbrug, genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse. Det kan også dreje sig om en forbehandling til nyttiggørelse.

Hvis den affaldsproducerende virksomhed kan godtgøre, at affaldet kan forberedes til genbrug, genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse, skal kommunen klassificere affaldet som kildesorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse.

4. Forbrændingseget affald

Forbrændingseget affald er affald, der ikke er egnet til materialenyttiggørelse, og som kan destrueres ved forbrænding, uden at forbrænding heraf resulterer i udledning af forurenende stoffer i uacceptabelt omfang. Forbrændingseget bygge- og anlægsaffald består typisk af brandbare affaldsfraktioner som fx plast eller træ, der på grund af urenheder ikke er egnede til materialenyttiggørelse. Affaldsforbrændingsbekendtgørelsen omfatter bl.a. kriterier og procedurer for modtagelse af affald på anlæggene.

5. Deponeringseget affald

Deponeringseget affald er affald, der ikke er egnet til hverken materialenyttiggørelse eller forbrænding. Deponeringseget bygge- og anlægsaffald består typisk af fx asbestholdigt affald, isoleringsmaterialer, sammenblandede produkter og forurenede affald, der ikke kan brændes. Bekendtgørelsen om deponeringsanlæg omfatter bl.a. kriterier og procedurer for modtagelse af affald på anlæggene.

Genanvendelse af byggeaffald

Restproduktbekendtgørelsen fastsætter regler om bl.a. genanvendelse i bygge- og anlægsarbejder af restprodukter, jord og sorteret bygge- og anlægsaffald. Formålet er at nedbringe mængden af affald, der skal deponeres eller forbrændes, og at reducere råstofforbruget.

Definitioner

Ved **sorteret bygge- og anlægsaffald** forstås bygge- og anlægsaffald sorteret efter affaldsbekendtgørelsen.

Ved **uforurenede bygge- og anlægsaffald** forstås affald, hvor man med høj grad af sikkerhed kan antage, at affaldet ikke indeholder forurenende materialer eller stoffer – i et sådant omfang eller af en sådan art og koncentration, at anvendelsen af affaldet kan have skadelig virkning på miljøet eller menneskers sundhed. Affaldet må ikke indeholde forurenende stoffer, herunder stoffer, der kan give anledning til forurenende nedsivning til jord eller grundvand, herunder fx imprægneret træ, PCB-fugemasse, tjære, sod, rester af maling og lak.

Ved **bygge- og anlægsaffald forurenede** med visse stoffer forstås PCB-holdigt bygge- og anlægsaffald, med et indhold på op til 2 mg/kg PCB.

Ifølge bekendtgørelsen kan **sorteret, uforurenede bygge- og anlægsaffald** og sorteret bygge- og anlægsaffald forurenede med visse stoffer anvendes uden tilladelse:

1. **Sorteret, uforurenede affald** forberedes til genbrug til samme eller beslægtede formål, som affaldsmaterialerne har været brugt til hidtil, herunder til genbrug af mursten, tegl eller gipsplader i byggeri m.v. Dette gælder for følgende materialer:

- Natursten, fx granit og flint
- Uglaseret tegl (mur- og tagsten)
- Beton

- Blandinger af materialer fra natursten, uglaseret tegl og beton
- Jern og metal
- Gips
- Stenuld

2. **Sorteret, uforurenede affald** efter nedknusning anvendes som erstatning for primære råstoffer i bygge- og anlægsarbejder. Dette gælder det for følgende materialer:

- Natursten, f.eks. granit og flint
- Uglaseret tegl (mur- og tagsten)
- Beton
- Blandinger af materialer fra natursten, uglaseret tegl og beton.

Uforurenede bygge- og anlægsaffald må uden tilladelse oplagres på nedrivningsstedet i op til et år.

3. **Sorteret bygge- og anlægsaffald forurenede med visse stoffer** (PCB-holdigt bygge- og anlægsaffald med et indhold på op til 2 mg/kg PCB) efter nedknusning anvendes som erstatning for primære råstoffer i bygge- og anlægsarbejder, dog ikke bygge- og anlægsarbejder i bygninger eller anlæg, som mennesker opholder sig i, fx boliger og arbejdspladser. Den samlede højde af PCB-holdigt bygge- og anlægsaffald må maks. være 5 m, og affaldet skal dækkes med en tæt belægning. Anvendelsen skal anmeldes til kommunen 4 uger før arbejdets udførelse.

Særligt om ikke-sorteret og forurenede affald

Anvendelse af bygge- og nedrivningsaffald, der ikke er sorteret, eller der er forurenede, kræver en tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens kap 5, forurenende virksomhed eller § 19 (kap 3, Beskyttelse af jord og grundvand).

Særlige krav ved genanvendelse

Restproduktbekendtgørelsen – anvendelse af PCB forurenede bygge- og anlægsaffald uden tilladelse

Den 1 januar 2017 trådte den nye Restproduktbekendtgørelse (BEK nr 1672 af 15/12/2016) i kraft. Som noget helt nyt introducerer bekendtgørelsen en mulighed for at nyttiggøre lettere PCB-forurenede byggeaffald. Lettere forurenede bygge- og anlægsaffald definerer bekendtgørelsen som affald med et PCB indhold på op til 2 mg/kg. Det skal bemærkes, at grænsen er angivet som en spidsværdi ved kilden (overfladeværdi).

Reglerne for frit at anvende sorteret uforurenede bygge- og anlægsaffald som erstatning for primære råstoffer i bygge- og anlægsarbejder er uændrede.

Krav til anvendelsen af lettere PCB-forurenede affald

I bekendtgørelsens kapitel 5 (§14) beskrives de nye muligheder for at anvende sorteret, forurenede bygge- og anlægsaffald uden tilladelse som erstatning for primære råstoffer i bygge- og anlægsarbejder. Der er dog en række særlige krav og betingelser til anvendelsen uden tilladelse. Disse krav og betingelser er angivet i bekendtgørelsens bilag 3 og bilag 7.

Bilag 3

- Den øvre grænse for PCB i byggeaffald er 2 mg/kg (som spidsværdi målt på overfladen ved kilden)

Bilag 7

- Anvendelse af forurenede materialer kræver en tæt belægning som vil reducere mængden vand der kommer i kontakt med det forurenede bygge- og anlægsaffald
- Den samlede højde af forurenede bygge- og anlægsaffald må være max. 5 m
- Anvendelse må ikke finde sted i bygninger eller anlæg, hvori der kan tages ophold, fx boliger og arbejdspladser

Krav til anmeldelse forud for anvendelse af lettere PCB-forurenede affald

I bekendtgørelsens kapitel 6 angives at anvendelse af sorteret, forurenede bygge- og anlægsaffald kræver en anmeldelse til kommunen senest 4 uger før arbejdets udførelse. Anmeldelsen skal indholde følgende oplysninger:

1. Projektets beliggenhed, herunder med angivelse af koordinater
2. Datoen for projektets påbegyndelse og afslutning
3. Mængde sorteret, forurenede bygge- og anlægsaffald der agtes anvendt
4. Dimensioner og tegninger af projektet
5. Oversigtsplan med angivelse af berørte matrikelnummer, placering i forhold til drikkevandsboringer og brønde samt vandløb, søer og havet
6. Hvorvidt der vil ske udledning direkte eller via drænsystemer til vandløb, søer og havet

Ifølge bekendtgørelsens kapitel 7 (§12) fører kommunen tilsyn med, at krav og betingelser i kapitel 5 og 6 er opfyldt.